

**Belediyesi tarafından
A.Ş.'ye doğrudan temin
yöntemiyle yaptırılan
"....." nde; organizasyona
katılan vatandaşların bir
kısmının ilçesinde
ikamet etmedikleri, ödeme
emri belgelerine ekli
belgelerde katılımcılara ait
bilgilerin eksik olduğu ve
açık ihale usulü ile
yaptırılması gereken İş'in
kısımlara ayrılarak
yaptırıldığı, dolayısıyla,
vatandaşlara sunulan hizmet
ile 5393 sayılı Belediye
Kanununda belirtilen "Belde
sakinlerinin mahallî müşterek**

**nitelikteki ihtiyaçlarını
karşılamak” amacı
karşılanmadan yapılan hizmet
alımı sonucunda-TL
tutarında kamu zararına neden
olunduėu konusuyla ilgili
olarak;**

**Yılı 2014 Dairesi 5 Karar No 174 İlam No Tutanak Tarihi
21.04.2016 Kararın Konusu İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar**

Hizmet alımı Belediyesi tarafından A.Ş.’ye doğrudan temin yöntemiyle yaptırılan “.....” nde; organizasyona katılan vatandaşların bir kısmının ilçesinde ikamet etmedikleri, ödeme emri belgelerine ekli belgelerde katılımcılara ait bilgilerin eksik olduğu ve açık ihale usulü ile yaptırılması gereken İş’in kısımlara ayrılarak yaptırıldığı, dolayısıyla, vatandaşlara sunulan hizmet ile 5393 sayılı Belediye Kanununda belirtilen “Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak” amacı karşılanmadan yapılan hizmet alımı sonucunda-TL tutarında kamu zararına neden olduğu konusuyla ilgili olarak; 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 3 üncü maddesinde; “Bu Kanunun uygulanmasında; a) Belediye: Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini, Aynı Kanunu’nun “Hemşehri hukuku” başlıklı 13 üncü maddesinde aynen; “Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır.”

düzenlemesine yer verilmiştir. Aynı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14 üncü maddesinde ise; "Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; a) İmar, su ve kanalizasyon, ... Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar." hükmüne yer verilmiştir. Yukarıda belirtilen mevzuat hükümler ile ilişkili tutulan ödeme emri belgesi ile eklerinin birlikte değerlendirilmesi sonucunda, konaklamalı gezi organizasyonu hizmetinden faydalanan katılımcıların ilişkili ödeme emri belgelerine ekli kimlik belgelerindeki bilgilerden faydalanılarak, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün e-devlet modülünden, organizasyona katılan vatandaşların ilçesi sınırlarındaki ikamet durumlarının, Belediyesinin gerçekleştirdiği söz konusu organizasyonun amacının ve Belediyenin yetkisinin sınırlarını tespit etmek amacıyla sorgulanması neticesinde, iş artışı ile beraber kişinin faydalandığı organizasyonla ilgili olarak kişiye ait bilgilere ulaşılabilmektedir. Bu kişilerden'sının ilçesinde ikamet etmediği, kişinin ise de ikamet etmiş olduğu tespit edilmiş, kişinin ise ikamet durumu ile ilgili herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır. Dolayısıyla, Belediyesi sınırları içerisinde ikamet etmeyen ve ikamet adresleri tespit edilemeyen kişilerin organizasyondan faydalandırıldığı dikkate alındığında, söz konusu işin yapılma amacı olan mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçların karşılanması şartının gerçekleştirilmediği görülmektedir. Diğer taraftan, yapılan alımlarla ilgili işlerin eşik değerlerin altında kalmak amacıyla kısımlara bölündüğü görülmüştür. Bu durum kamu ihale kanunun temel ilkelerinden olan "Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez." ilkesine aykırı bulunmaktadır. Ayrıca, yapılan incelemede, organizasyona katılacak kişilerin tespiti için hiçbir çalışma yapılmadığı da tespit edilmiştir. Dolayısıyla,de ikamet etmeyen ve nerede ikamet ettiği belgelendirilemeyen kişiler için yapılan harcama tutarının toplamının-TL olduğu görülmüştür. Belediye Bütçesinden yapılan-TL tutarındaki bu harcama, 5393 sayılı Belediye Kanununda belirtilen "Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak" amacı karşılanmadan yapılan bir hizmet alımı olması sebebiyle kamu zararı durumundadır. Mahallî müşterek

nitelikte olmayan bu giderlerin, ilçesinde ikamet eden vatandaşlardan tahsil edilen vergi gelirlerinden ve merkezi idareden, ilçesinde ikamet eden nüfus sayısına göre belirlenen payların toplamından oluşan Belediye bütçesinden ödenmesi mümkün görünmemektedir. Bu durumda, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun “Kamu Zararı” başlıklı 71 inci maddesinde; “İş, mal veya hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması”, “Mal alınmadan, iş veya hizmet yaptırılmadan ödeme yapılması” ve “İş, mal veya hizmetin rayiç bedelinden daha yüksek fiyatla alınması veya yaptırılması” şeklinde belirlenmiş olan kamu zararının belirlenmesinde esas alınacak kriterler ihlal edilmiş olduğundan,-TL tutarında kamu zararına yol açıldığı ortadadır. Sorumlular, savunmalarında her ne kadar; söz konusu hizmetin, Muhtarlıklar, Öğretim Kurumları ve STK’lar (..... vb.) üzerinden yürütülen bir hizmet olduğunu, bir başka ifade ile hizmetten yararlanacakların tespitinde doğrudan Belediyenin değil, projenin partneri konumundaki diğer kurumların aktif rol oynamakta olduğunu, katılımcı listelerinin muhtarlıklar, okullar ve STK’lar tarafından yapıldığını, Belediyesinin ise, proje partnerlerinin oluşturduğu listelerle birlikte konaklamanın yapıldığı müesseseden temin edilen “Inhouse” kayıtlarını karşılaştırmak suretiyle sözleşmenin yürütülmesini takip etmekte olduğunu, kişinin yararlandığı hizmet bakımından düşünüldüğünde,de ikamet etmeyenlerin de bu hizmetten faydalananlar arasında bulunduğunun bir vakıa olduğunu, ancak bu durumun, “hemşehri hukuku”na aykırılıkla açıklanamayacağını, çünkü Belediyesinin hizmetinin öznesi konumunda olanların, sadece gece nüfusu veya ikametgahıde bulunanlar değil;de Belediye alanında aktör olanların tamamının Hemşehri Hukuku içerisinde mütalaa edilmesi gereken yurttaşlar olduğunu, bu itibarla, Belediyesi eliyle yürütülen hizmetlerden yararlananların tamamının paydaş olarak nitelendirilmesi ve Hemşehri Hukuku içerisinde sayılmaları gerektiğini,de ikamet etmeyen ama işyeri’de olduğu için Belediyesine çeşitli isimler altında vergi vb. yükümlülükler üstlenen yurttaşları Hemşehri Hukuku dışında tutmanın olanaklı olmadığını,’de bulunan bir okulda öğrenim gören öğrencilerin bir bölümünün dışında ikamet ettiğini, hizmettende okuyan öğrencilerin yararlandırılması söz

konusu olduğundan, ikamete göre bir ayırım yapılması vede ikamet etmeyenlerin hizmetin dışında bırakılmasının hizmetin doğasına aykırı olduğunu, keza, Belediye çalışanlarının da Belediyenin paydaşları arasında bulunduğunu, bu paydaşları ikametlerini esas alarak Hemşehri Hukukunun dışına çıkartmanın bir nev'i ayrımcılık niteliğinde olacağını, bir başka örnek vermek gerekirse; projenin partneri olan vede faaliyet gösteren bir derneğin, hizmetten yararlanacak olan üyelerini belirlerken, ikameti esas alarak bir ayırım yapılmasının düşünülemeyeceğini ,ayrıca sosyal, siyasal ve ekonomik nedenlerle, bir kısım yurttaşın ikametgahlarını ilçeye taşımadıklarının düşünüldüğünü, bu itibarla, hizmetten yararlanan bazı yurttaşların ikametgahlarının’de olmamasının “Hemşehri Hukuku” ile çelişen bir durum olarak mütalaa edilmediğini, Diğer taraftan yapılan alımların eşik değerler altında tutularak kısımlara bölünmesinin, hemşerilerden dernek, muhtarlık gibi sivil toplum kuruluşları aracılığı ile gelen taleplerin değişik zamanlarda ve dönemlerde gelmesinden kaynaklandığını, bu sebeple, yapılan uygulamanın bütünün parçalara ayrılması olarak değerlendirilmesinin yanlış olduğunu, İfade etmişlerse de; yapılan bu savunmaya katılmak mümkün görünmemektedir. 5393 sayılı Belediye Kanununun 3, 13 ve 14 üncü maddelerinin yukarıda belirtilen hükümlerine göre, Belediyelerin görev, sorumluluk ve yetki alanının belediye sınırlarını kapsadığı ve Belediyeler tarafından sunulacak olan hizmetlerinde mahallî müşterek nitelikte olması gerektiği oldukça açık bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla; bahse konu organizasyonu hizmetinden, Belediyesi sınırları içerisinde ikamet etmeyen ve ikamet adresleri tespit edilemeyen kişilerin faydalandırılarak, yapılan giderlerin Belediye Bütçesinden ödenmesi mümkün değildir. Bu durum, Belediye tarafından sunulan hizmetlerinin mahalli müşterek nitelikte olması şartının ihlali anlamını taşımaktadır. Diğer taraftan, 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 13 üncü maddesindeki; “Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir” hükmü de gayet açıktır. “Belediye sınırları içinde oturan, bulunan veya ilişkisi olan her şahıs, belediyenin kanunlara dayanan kararlarına, emirlerine ve duyurularına uymakla ve belediye vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarını ödemekle yükümlüdür” hükmü ile belediyenin paydaşlarının

sorumlulukları açıklanmıştır. Bu durumda, savunmada ileri sürülen hemşehri hukukuna ilişkin yorumların doğru olabilmesi için, belirtilen konaklamalı gezi hizmettinden yararlanan kişilerin Belediyesi ile olan ilişkilerinin ispatlanması gerekir. Yapılan savunmada, bu hizmetlerden faydalanmaması gerektiği belirtilerek kendileri için yapılan harcamaların, Belediyesi sınırları içerisinde ikamet etmemeleri sebebiyle, kamu zararı olduğu belirtilen kişilerin, Belediyesi ile, ikamet unsuruna dayanmamakla birlikte, hemşehri hukuku çerçevesinde ilişkilerinin olduğuna dair bir açıklama belirtilmemiş ve buna ilişkin bir açıklayıcı belgede, savunma eki olarak gönderilmemiştir. Dolayısıyla, Kanun hükmüne uygun olarak, yalnızca ikamet unsuru göz önüne alınmak suretiyle ilçesi sınırlarında ikamet etmeyen ve ikamet adresleri tespit edilemeyen kişilerin esas alınması suretiyle yapılmış olan tespitte herhangi bir isabetsizlik bulunmamaktadır. Diğer taraftan, sorumluların işin kısımlara bölünmesi ile ilgili belirtmiş oldukları; kısımlara bölme uygulamasının değişik dönemlerde gelen taleplerle ilgili olduğu şeklindeki savunmanın da, tüm işlerin eylül ve ekim aylarında artarda yapılması karşısında, yerinde olmadığı görülmektedir. Dolayısıyla, savunmaların ikna edici olmaktan uzak olduğu anlaşılmaktadır. Bu itibarla, Belediyesi bütçesinden mahalli müşterek nitelikte olmayan harcama yapılması sonucu neden olunan-TL tutarındaki kamu zararının Gerçekleştirme Görevlisi (.....) ile Harcama Yetkilisi (.....)'ya müştereken ve müteselsilen 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 53 üncü maddesi gereğince işleyecek faizleri ile birlikte ödettirilmesine, İş bu ilamın tebliğ tarihinden itibaren aynı Kanunun 55 inci maddesi gereğince altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu ve 56 ncı maddesi gereğince beş yıl içinde Sayıştay Daireleri nezdinde yargılamanın iadesi yolu açık olmak üzere oybirliğiyle karar verildi.]]>